

Tesadüf mü Kozmik Denge mi?

A Coincidence or Cosmic Balance?

Gültekin Gürdal*

Öz

Her insan, hayatının farklılaşmasına neden olacak insanlarla karşılaşır, olaylar yaşar. Ancak bazen bunları bir fırsat olarak değerlendirebilir ve bizim için ne kadar önemli olabildiğini yıllar sonra anlar, bazen de bir insanı hiç tanımamış, bir olayı hiç yaşamamış olmanın hayatımızda ne gibi eksikliklere neden olacağını hiçbir zaman öğrenemeyiz. Ben şanslı olanlardandım... Bir gün Hilmi Çelik ile tanıştım ve bu tanışıklık bana yeni yeni kapılar araladı. Bu yazı vefatının ardından Hilmi Çelik'e bir vefa yazısıdır. Gençlere ise ışık...

Anahtar Sözcükler: Hilmi Çelik; kütüphanecilik; bilgi merkezi; anı; Türkiye.

Abstract

All individuals meet some people and have new experiences that will cause their life to change. However, we sometimes consider them as opportunities and realize how important they are even after so many years while we may never know what we lack in our lives just because we have not met somebody or experienced something. I am a lucky one. I met Hilmi Çelik one day and this acquaintance opened new doors to me. This work is dedicated to Hilmi Çelik as a duty of loyalty. And a light for the young generation...

Keywords: Hilmi Çelik; librarianship, information centre; memory; Turkey.

Yıllar o kadar hızlı geçiyor ki... Hele 30 yaşından sonra sanki daha da hızlanıyor. Konu Hilmi Çelik olunca 19 yıl öncesine yolculuk yapıyorum. O zaman TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi (MAM) kütüphanesinden ayrılmış, aynı kurumda bilgi işlem merkezinde çalışmaya başlamıştım. Türkiye'nin ilk bilimsel içerikli web sitesini hazırlayan ekibin içerisindeydim.

Yıl 1997, Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümünün kuruluşunun 25. Yıldönümü sebebiyle yapılan bir toplantı için Beytepe kampüsündeyim. Toplantının oturumlarından birinde konuşmacı olarak Hilmi Çelik var. Daha önce kendisi ile hiç tanışmamıştım. Oturumu yöneten İrfan Çakın Hocam kendisini takdim ederken birçok güzel sözün yanı sıra Hilmi Bey'in Sabancı Üniversitesi Bilgi Merkezi'ni kurmaya başladığını ve

---

* Daire Başkanı. İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı. e-posta: gultekingurdal@iyte.edu.tr

Head of Section, Izmir Institute of Technology Library.

Geliş Tarihi – Received: 16.02.2016

Kabul Tarihi – Accepted: 29.02.2016

yeni elemanlar aradığını söyledi. Hilmi Bey sunumuna başladığında, karşımda sanki yıllardır duymayı beklediğim ve yapmak istediklerimi anlatan bir adam vardı. Anlattıkları, projeleri beni gerçekten son derece heyecanlandırmıştı ancak TÜBİTAK MAM'daki yeni işimden de son derece memnundum ve internetin ülkemize ilk geldiği yıllarda doğrudan işin içinde olmak çok hoşuma gidiyordu. Ülkenin ilk web sitesi geliştiricilerinden biriydim ve bu konuda birçok eğitim almıştım. Teknoloji ve özellikle bilgisayar dünyası ile son derece ilgiliydim. Bir yandan bunları düşünüyorum bir yandan Hilmi Beyin anlattıklarının çekimine kapılıyordum. Toplantı bitti ve öğle yemeğinden sonra kampüsten ayrılmak üzere yola çıktım. O sırada yoldan geçmekte olan Gülbün Baydur Hocam beni görerek, arabasına aldı. Yolun biraz ilerisinde Hilmi Bey yürüyordu ve Gülbün Hocam eski arkadaşını da arabaya aldı ve beni kendisine tanıttı. Şehre doğru giderken Hilmi Beye kısaca yaptığım çalışmalardan bahsetme fırsatım oldu. Arabadan inerken bana kartını verince ben de kendisine kartımı verdim.

Hilmi Bey ile tanışmamızın üzerinden 2 ay gibi bir zaman geçmişti ve bir gün Hilmi Bey beni arayarak özgeçmişimi göndermemi istedi. Bu beni son derece heyecandırdı. O dönemde tek servis sağlayıcı ve web hizmeti sunan TÜBİTAK olduğundan, biz ekip olarak Sabancı Üniversitesinin web sitesini yapıyorduk. Web sitesi hazırlama sürecinde üniversiteyi daha yakından tanıma fırsatım olmuştu.

Özgeçmişimi göndereli 1 ay olmuş ancak henüz herhangi bir haber çıkmamıştı. Umudumu kestiğim bir anda gelen telefon, Sabancı İkiz Kuleler 19. Kata beni görüşmeye çağırıyordu. Ertesi gündü sanırım izin alarak görüşmeye gittim. Kulenin asansörü ile 19. Kata çıkarken yaşadığım heyecanı hala unutamıyorum. Görüşmemiz yaklaşık 2 saat sürdü. Hilmi Bey öncelikle aksesyon, kataloglama ve sınıflama için personel alınacağını daha sonra süreli yayınlar için bir personeli işe başlatacaklarını, benimle ilgili ise Temmuz ayı gibi sonuç çıkabileceğini söyledi. Ancak üniversitenin Genel sekreteri ile de görüşeceğimizi ve son kararın o zaman verileceğini söyledi. Beni görüşmeye çağırmasındaki en önemli etkenin kütüphaneci olmamın yanı sıra teknolojiye olan hâkimiyetim olduğunu söylemişti. Kütüphanede 7 yıl çalıştıktan sonra bilgi işlem de çalışmaya başlamam bana avantaj sağlamıştı. Hilmi Bey'in o süreçte, daha sonraki yıllarda benimle paylaşmış olduğu, birtakım endişeleri de vardı. İngilizce seviyemin beklediği düzeyde olmaması ve biraz dik başlı olduğumu düşünmesi karar vermesini zorlaştırmıştı.

O arada TÜBİTAK'ta yapılan son toplu sözleşmede, çok ciddi bir zam alarak maaşlarımız neredeyse 2 katına yaklaşmıştı ve yılda 4 ikramiye alıyorduk. Oğlum da kurumun kreşine başlamıştı. Yani yaşam şartlarımdan son derece memnun olduğum bir zamanda Hilmi Bey aradı ve Genel Sekreter ile beni görüştüreceğini, ne zaman gelebileceğimi sordu. Kendisine haber vereceğimi söyledim. Çalıştığım birimde koşullarımın gayet iyi olmasına rağmen, kendi alanım ile ilgili bir birimde çalışmıyor olmak ve nasıl bir kariyer hedefim olabilir sorusuna yanıt verememekten dolayı huzursuzdum. İşimde yükselmek, mesleğimle ilgili bir kariyer yapmak istiyordum. Bu karışık duygular içerisinde görüşmeye gittim. Genel Sekreter Hüsnü Paçacıoğlu ile görüşmemiz son derece olumlu geçti. Ancak önerilen ücret benim TÜBİTAK'ta aldığım ücretin altında idi. Hüsnü Bey kurumda dengelerin olduğunu ve bunu bozamayacağını belirtti, ben de aldığım maaştan daha düşük bir maaşa başka bir kuruma geçmenin mantıklı olmayacağını ifade ettim. Hüsnü Bey yapabileceği bir şey olmadığını söyleyip toplantıdan ayrıldı. Hilmi Bey peşinden çıktı ve

asansöre bindiler. Yaklaşık 10 dakika sonra Hilmi Bey geri döndü ve “çocuk sen ilk konuştuğumuza göre çok pahalalmışsın” dedi, güleştük. Ardından Hüsnü beyi asansörde ikna ettiğini ve en azından mevcut maaşıma denk bir noktaya getirdiğini söyledi. Böylece ben maddi olarak değil ama manevi olarak isteğim yerde ve istediğim işin başına geçme fırsatını bulmuş oldum. 17 Ağustos 1998 tarihinde Sabancı Üniversitesi Bilgi Merkezindeki iş hayatım başlamış oldu. Bu başlangıç tarihinin benim için ayrı bir önemi vardı çünkü 17 Ağustos benim doğum günümdü.

Sabancı’da işe başlayalı 2 yıl kadar olmuş; bu süreçte kampüsteki yeni binamıza taşınmış, ilk web sitemizi yapmış, veri tabanlarına abone olmuş, CD network kurmuş ve bir sürü yeni proje üretir olmuştuk. Bilgi Merkezi üniversitenin prestij binası olmuştu ve bu hepimizi mutlu ediyordu. Zaman zaman tartışıyor, zaman zaman gülüp eğleniyor ama her zaman işimizi büyük bir özen ve titizlikle yapıyorduk. Hilmi Bey tüm ekibe herkesten daha iyi olmamız, farklı düşünmemiz gerektiğini söylüyor, mesleki olarak yabancı kitap ve dergileri takip etmenin önemini sık sık hatırlatıyordu. Özellikle İngilizce bilmenin bu meslekte ne kadar önemli olduğunu, mutlaka bu sorunumuzu çözmemiz gerektiğini vurguluyordu. Bu nedenle iş çıkışı İngilizce kursuna gitmeye başlamıştım. Sürekli mesleki sohbetler ediyorduk, bildiklerimizi birbirimizle paylaşıyorduk. Sabancı Üniversitesi ise bizim hayallerimizin gerçekleşmesi için tüm imkânlarını seferber ediyordu

Sanırım 2000 yılıydı... Hilmi Bey, beni ve süreli yayınlarda çalışan meslektaşım ve yakın arkadaşım Zuhal Topaloğlu’nu yurt dışına kütüphane ziyaretine göndereceğini söyledi. Zuhal İngiltere’de kaldığı için İngilizcesi çok iyi idi. Hilmi Bey, ilk yurt dışı deneyimimde sorun yaşamamam için Zuhal ile birlikte yollamaya karar vermişti. Çok heyecan verici bir seyahatti. Seyahat öncesi günlerce uyuyamamıştım. İlk defa yurt dışına gidecek, İngiltere, Hollanda ve Fransa’yı görecektim. Sanırım hayallerim gerçek oluyordu. Sabancı’da çok sıkı çalışma sonucu 2 yılda başardığımız işleri, Hilmi Bey bu şekilde ödüllendiriyordu. Gideceğimiz yerlerdeki uygulamaları iyi incelememizi söylemişti. O seyahat süresince İngilizce konuşamamanın ne kadar kötü olduğunu, ne büyük bir eksiklik olduğunu daha iyi anladım. Neyse ki, Zuhal’in varlığı sayesinde bir sorun yaşamadım.

Geri döndükten bir süre sonra Hilmi Bey’e, bir süreliğine yurt dışına gitmek istediğimi söyledim. Ama nasıl yapacağım ile ilgili bir fikrim yoktu. Biraz para biriktirmiştim, Hilmi bey nereye gideceğimi sordu, İngiltere dedim, dil okullarını araştır dedi. Sonra 3 aylık bir okul buldum, ancak ücretler yüksekti. Hilmi Bey, Koç Üniversitesi Kütüphanesi Direktörü arkadaşı Jane Ann Lindley’i aradı ve İngiltere de tanıdığı kütüphane müdürü olup olmadığını sordu. Jane, Bourmounth Üniversitesi Kütüphane Müdürü David Ball ve Cranfield Üniversitesi Kütüphane Müdürü Hazel Woodward ile konuşabileceğini söyledi. Bir hafta sonra her iki kütüphane bana birer haftalık profesyonel staj programı ayarladı. 3 aylık İngilizce kursum sonrasında, birer hafta da bu iki kütüphanede staj yapacaktım. Bu stajlar sayesinde İngiltere’nin iki önemli üniversite kütüphanesindeki uygulamaları yakından göreceğim ve Sabancı Üniversitesi Bilgi Merkezi’nde uygulayabilecektim. İki hafta süresince de Sabancı Üniversitesi beni resmi görevli olarak kabul edecek, günlük yevmiye verecekti. Hilmi Bey bu süre zarfında alacağım yevmiye ile çok para harcamaz isem kurs paramın bir kısmını da karşılayabileceğimi, ayrıca uçak biletimin de bu

sayede bedavaya geleceğini söyledi. Bu haber beni o kadar mutlu etmişti ki kelimeler anlatmaya yetmiyor, bir hayalim daha gerçek oluyordu.

2001 yılı yazında bu planı hayata geçirdim. İnanılmaz bir deneyimdi. Belki çok süper bir İngilizce öğrenmemiştim ama İngilizce konuşma konusundaki korkaklığım, hata yapma endişem ortadan kalkmıştı, kırıp döküp konuşuyordum artık. Şunu da öğrenmiştim ki İngilizler ana dili İngilizce olmayanlara son derece anlayışlı olup, tahmin edebileceğinden daha çok anlamaya çalışıyorlardı. Bir gün kaldığım evin sahibine İngilizcem için özür dileyerek daha yeni konuşmaya başladığımı söyledim. Kendisi “*Sen benden daha iyisin ben senin dilini hiç bilmiyorum*” demişti.

Hilmi Bey’in bu plana neden bu kadar destek olduğunu yıllar geçtikçe daha iyi anladım. Çünkü kırılma noktasını iyi biliyordu ve bu 3 aylık sürenin belki benim tüm yaşamımı değiştireceğini tahmin ediyordu. O deneyim gerçekten de tüm mesleki yaşantımı etkiledi. Bana yeni kapılar açtı, çalıştığım kurumlarda farklı ve yenilikçi çalışmalar yapabilmeme ve meslek yaşamımı etkileyecek yeni insanlarla tanışmama olanak sağladı. Öyle ki, staj yapmış olduğum bu iki kütüphanenin müdürü David Ball ve Hazel Woodward ANKOS Başkanlığı yaptığım dönemde ANKOS yıllık toplantısına davetli konuşmacı olarak katıldı. ANKOS Başkanlığı yapabildiysem, uluslararası derneklerin yönetiminde görev alabiliyorsam, bir Avrupa birliği projesinin ortağı olup 6 yıldır başarı ile devam ettirebiliyorsam, mesleki yenilik ve gelişmeleri yakından takip edebiliyorsam bunu o 3 aya ve vizyon sahibi bir yönetici olan Hilmi Çelik’e borçluyum.

Bu nedenledir ki; Hilmi Bey ile 1997 yılında tanışmamızın sadece bir tesadüf olduğuna inanmıyorum. Bugünümün kapısını açmış bu sayede benim de başkaları için aynı olanakları kullanabilmeme, onlara kapılar açabilmeme imkân sağlamıştı.

İnsanların hayatında, ilişkilerinde inişler ve çıkışlar hep olmuştur ve olacaktır. Bizimde Hilmi Bey ile kötü dönemlerimiz de oldu. Sebepleri muhtelif ve hiç önemli değil ama vefayı hiç kaybetmedik, ne ben onun benim hayatımı etkileyen, değiştirmeme neden olan yaptığı çok sayıdaki güzelliği unuttum ne de o benim ona bir oğul kadar yakın olmamı hasta olduğunda sırtımda taşımamı unuttu.

Hep derdi, “*vefalı olmalı insan*”... evet, vefalı olmalı insan. Huzur içinde uyu koca çınar. İyi ki birbirimizin hayatına dokunmuşuz...